

Konzulární styky

PVP Konzulární praxe 2024

Prameny právní úpravy

- **Vídeňská úmluva o konzulárních stycích (1963)**
- ***konzulární úmluvy*** (dvoustranné) stanovící dvoustranně podrobnosti a odchylky

Konzulární úřady a obvody

- **úrovně a třídy vedoucích KÚ**
 - *generální konzulát*
 - konzulát
 - konzulární jednatelství (sezónní pobočka)
- **konzulární obvody**
 - více v jednom státě, územní působnost konzula (úřadu)

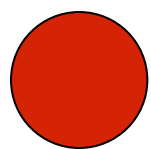
Hodnosti pro členy úřadu

- **generální konzul** - pro rady - vyslance, případně velvyslance
- **konzul** - pro I. tajemníky a velvyslanecké rady
- **vicekonzul** - pro III. a II. tajemníky
- **konzulární jednatel** - pro attaché

Kategorie vedoucích a členů konzulárních úřadů

- **Profesionální** (z povolání) a **honorární** (čestná funkce - obdobné pravomoci)
- **Kategorie členů KÚ:**
 - vedoucí (generální konzul)
 - konzulární úředník (odborný pracovník)
 - konzulární zaměstnanec (admin. a tech. personál)
- **Konzul zastupuje svůj stát u místních orgánů, nikoli u vlády přijímajícího státu**

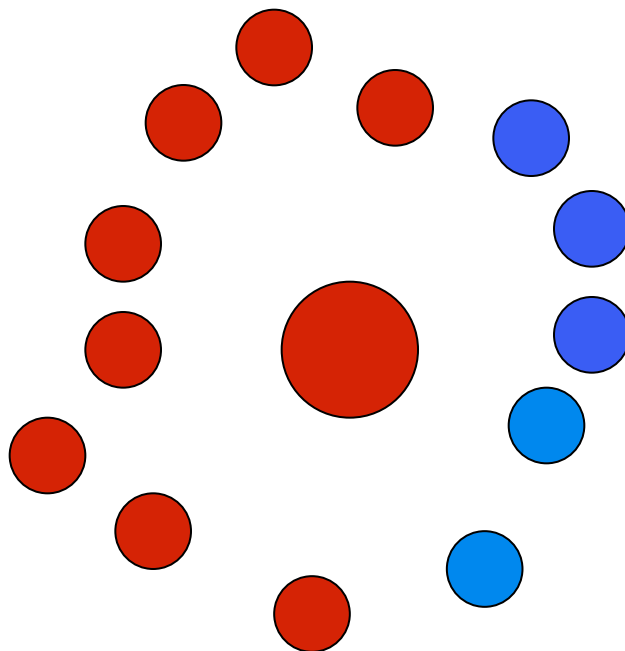
Struktura konzulárního úřadu

šéf úřadu (generální konzul)

člen
personálu
úřadu

konzulární úředníci

konzulární
zaměstnanci

Navázání styků, zřízení KÚ

- dvoustrannou dohodou (úroveň, obvody..)
- ***konzulární úmluvy***
- diplomatické styky obvykle zahrnují konzulární, ne naopak
- konzulární styky mohou existovat samostatně
- *diplomatická mise: konzulární funkce*
- KÚ může vykonávat diplomatické úkony

Nástup funkce vedoucího KÚ

- **konzulský patent** (= „pověřovací listiny“)
- *(u diplomatů: skutečné pověřovací listiny)*
- **exequatur** = přivolení přijímajícího státu
- *(u diplomatů: agrément)*

KONZULÁRNÍ FUNKCE - 1

- Obecné:
 - ochrana zájmů vysílajícího státu a jeho příslušníků (protéger)
 - podpora rozvoje obchodních, hospodářských, kulturních a vědeckých styků
 - zjišťování stavu (informer)

KONZULÁRNÍ FUNKCE - 2

- **Speciální:**

- *cestovní doklady a víza, ověřování listin*
- **pomoc** příslušníkům vysíl. státu – kritické situace
 - při zadržení nebo uvěznění
- **notář, civilní matrikář, sňatky**
- **dědické** věci – ochrana zájmů
- **nezletilí**, osoby bez plné způsobilosti: ochrana
- zastupování před **soudy**: ochrana, nepřítomn.
- **doručování** soudních a mimosoud. písemností

Praktická agenda českých konzulátů, příp. zastupitelských úřadů v zahraničí:

- vystavení cestovního průkazu při ztrátě cestovního dokladu (**nikoli vystavení nového pasu**)
- poskytnutí informací, příp. pomoci při obstarání finančních prostředků (**nikoli poskytnutí finančních prostředků**)
- informování příbuzných při nehodách a úmrtích (v případě, že byly zastupitelskému úřadu ohlášeny)
- pomoc při hledání zdravotnických zařízení, advokátů, tlumočnicků
- pomoc při repatriaci nemocných, zraněných nebo zemřelých
- v případě omezení osobní svobody předávání informací příbuzným, zprostředkování právního zástupce na náklady zatčených osob
- pomoc při zajišťování návštěv uvězněných osob, upozorňování místních orgánů na zjevná porušování práv našich občanů
- podnět k pátrání po pohřešovaných
- zprostředkování naléhavých informací postiženým nebo jejich příbuzným
- zajištění ochrany nezletilých dětí, které se nacházejí v zahraničí **bez doprovodu**

Co naopak český zastupitelský (konzulární) úřad udělat **nemůže**:

- platit účty za hotelové a jiné služby, pokuty, poplatky za pobyt v nemocnici a kauce při omezení osobní svobody
- financovat další pobyt v zahraničí při ztrátě finančních prostředků
- vykonávat činnosti, které mají v náplni práce komerční instituce jako jsou banky, cestovní kanceláře, zdravotní pojišťovny, advokáti, tlumočníci a detektivní kanceláře
- vykonávat činnosti poštovního či pracovního úřadu
- poskytovat pomoc při obstarání víza cizího státu a zaručit vstup na území cizího státu, *pokud občan nemá platný pas, resp. vízum*
- garantovat lepší péči v nemocnicích či zacházení ve věznicích, než je místní standard
- provádět vyšetřování protiprávního jednání, zasahovat do probíhajících soudních řízení a vyvíjet činnost jako obhájce u soudu
- přebírat náklady pátrací nebo záchranné akce a náklady repatriace zemřelých do vlasti nebo náklady pohřbu v místě

NÁROK NA KONZULÁRNÍ OCHRANU EU:

- 1) Jste *státním občanem České republiky*;
- 2) Jste *v nouzi v zahraničí a potřebujete konzulární ochranu*;
- 3) V zemi, kde se nacházíte, *není dostupné* diplomatické ani konzulární zastoupení České republiky.
- Při splnění těchto podmínek můžete požádat o konzulární ochranu velvyslanectví nebo konzulát kteréhokoli členského státu EU, který vám poskytne pomoc tohoto typu:
 - pomoc v případě úmrtí;
 - pomoc v případě vážné nehody či nemoci;
 - pomoc v případě zatčení či zadržení;
 - pomoc obětem násilných trestných činů;
 - pomoc v nouzi a repatriace;
 - **vydání náhradního cestovního dokladu EU.**

NELZE OČEKÁVAT OD VELVYSLANECTVÍ NEBO KONZULÁTU JINÉHO ČLENSKÉHO STÁTU EU

- · že bude **nahrazovat pomoc**, které se vám již dostalo nebo dostává od zastupitelské mise ČR, která je pro vás dostupná v zemi, kde se nacházíte;
- že za vás **zaplatí účty** (za hotel, restaurace, nemocnice atd.);
- že za vás **zaplatí letenky** na cestu domů nebo že bude kontaktovat cestovní kanceláře, hotely a letecké společnosti a **provádět rezervace** (pokud se nejedná o repatriaci);
- že poskytne **přímou právní pomoc** a bude zasahovat do soudního řízení;
- že bude poskytovat **turistické informace**.

Výsady a imunity – konzulární úřad

Odlišnosti od diplomatických misí

- nedotknutelnost místností užší
- daňová imunita: konzulární místnosti, rezidence vedoucího KÚ

Další výsady (oproti dipl. misím)

- styk a spojení s příslušníky vysíl. státu = stejné
- *povinnost orgánů přijímajícího státu **informovat KÚ o zadržení, předávání zpráv***
- ***právo KÚ navštěvovat zadržené, zastupování***

Související výsady a imunity KÚ

- **Povinnost přijímajícího státu informovat o mimořádných událostech, smrti apod.**
- **spojení s orgány přijímajícího státu, zejména místní orgány svého obvodu**
- **KÚ může za úkony vybírat poplatky podle svého práva, osvobození od daně**

Výsady a imunity – konzulární úředníci (osoby) – odlišnosti -1

- **Trestní imunita: absolutní, ale** nevztahuje se na těžké zločiny + rozhodnutí soudu
- **zadržení:** jen na základě pravomocného soudního rozhodnutí
- povinnost účastnit se trestního řízení
- oznámení zadržení vedoucímu KÚ
- **soudní (civ.) a správní imunita: funkční,** výjimky: soukromá smlouva, následky nehody
- vozidlo, zavazadlo konzulárních úředníků nepodléhá prohlídce (u konzulárních zaměstnanců ano)

Výsady a imunity – konzulární úředníci (osoby) – odlišnosti - 2

Povinnost podat svědectví

- konz. úředníci mohou být vyzváni (nemusí se dostavit)
- konzulární zaměstnanec nesmí odmítnout
- svědectví konzulárního úředníka: šetřit a nevměšovat se

Vzdání se imunity: vysílající stát – výslovně a písemně (stejně)

Odchytky pro honorární konzuly

- Výsady a imunity: stejné, kromě těch, které z povahy věci nejsou slučitelné se státním občanstvím přijímajícího státu
 - např. nedotknutelnost místností – ano
 - imunita v případě dopravních přestupků - ne

Zvláštní mise

- = diplomacie ad hoc – rozvoj po 1. sv. válce
- když nelze použít běžné diplomatické cesty
- definice: dočasná mise zastupující stát, kterou vysílá jeden stát ke druhému s jeho souhlasem za účelem projednání určitých otázek nebo splnění určitého úkolu.
- nevyžaduje se agrément, jinak diplomatické výsady a imunity
- Vídeňská úmluva o zvláštních misích - přijata 1969, v platnosti od 1985, ČSSR přistoupila 1976 (ČR a SR 1993)

Stálé mise při mezinárodních organizacích

- OSN a přidružené: New-York, Ženeva, Vídeň
- UNESCO: Paříž
- EU, NATO: Brusel
- Rada Evropy: Štrasburk

- MP: postavení jako diplomatické mise

Stálá mise u mezinárodní organizace

- Stálá mise = mise **trvalé povahy, zastupující stát, vyslaná členským státem** mezinárodní organizace k této organizaci
- *Režim diplomatických styků*

Funkce:

- zajišťuje diplomatické **zastoupení vysílajícího státu u mezinárodní organizace,**
- udržuje potřebné spojení mezi vysílajícím státem a mezinárodní organizací,
- jedná s mezinárodní organizací nebo v jejím rámci,
- sleduje činnost mezinárodní organizace a informuje o ní svou vládu,
- podporuje mezinárodní spolupráci za účelem uskutečnění cílů a zásad mezinárodní organizace

Složení: vedoucí mise, další personál jako diplomatická mise

- Hlavu mise pověřuje vysílající stát, je třeba **agrément u státu sídla!!**
- Jedna osoba může být akreditována k více mezinárodním organizacím.

Výsady a imunity mezinárodních organizací ve státech sídla

- Dohoda o sídle = rozhodující
- Samotné **organizace** (sekretariáty): jako diplomatické mise
- Mezinárodní **úředníci**:
- D (directors) – jako diplomatictí zástupci
- P (professional staff) – velmi **omezená funkční**
- G (general staff) – ještě **více omezená funkční**
- Pracovní právo: vlastní pracovní řády